

Heeft u zelf een interessant weetje of wil u zelf een artikel schrijven voor onze krant?
Laat het ons dan zeker weten.

de redactie,
Nelly, Alex, Inge

Voorwoord Buurtkring Hertoghe

We zijn alweer midden januari in het nieuwe jaar. Uw redactie heeft weer haar best gedaan om de editie van deze maand te vullen met onderwerpen die u hopelijk aanspreken.

Onze buurtcoach Inge verzorgt de sociale gebeurtenissen en kondigt de toekomstige aan.

Onze trouwe stadsgids, Alex heeft een bijdrage geleverd over 6 januari, Driekoningen en een Antwerpse link met de Spaanse basiliek La Sagrada Familia.

Er is een artikeltje over grensoverschrijdend gedrag, zeer actueel tegenwoordig en in 'wist u dat' iets over wat u waarschijnlijk niet wist.

Voor Kernteam Hertoghe: Nelly Bongers

Nieuws van de Buurtcoach

Mijn beste wensen voor een mooi 2022 vol ontmoeting,

Ik begin het jaar met mijn excuses voor het laattijdig uitbrengen van deze krant waardoor het artikel over driekoningen, hoewel mij tijdig bezorgd, twee weken later door u pas gelezen wordt.

We zijn nog steeds op zoek naar hulp in de redactie. Zowel voor het schrijven van artikels, het aanleveren van foto's, het interviewen van burens en het aanbrengen van nieuwe ideeën als voor het lay-outen. Interesse? Graag uw reactie op deze mail dan.

We besloten om van de Hertoghe Actueel een tweemaandelijks uitgave te maken. U mag het volgende exemplaar verwachten op het einde van de maanden maart, mei, juli, september, november. Heeft u iets aan te kondigen: een leuk initiatief in de buurt, een fijne expositie die u bezocht heeft, een dienst die u erg heeft geholpen? Alle info is van harte welkom. Uw verhaal kan een buur helpen bij het vinden van de gepaste oplossing voor een probleem.

Wat jammer dat we na de succesvolle start van de ontmoetingsmomenten weer even on hold gezet werden. Het kernteam zit vol goede ideeën die we vanaf maart weer ten uitvoer hopen te brengen.

De voorbije maand werd ik verrast door zeer mooie initiatieven in de buurt. Een dame mocht kerstdag vieren bij een attente buur en ik kreeg kerstwensen per foto doorgestuurd van nieuwe buurtbewoners die samen met hun buurman kerstavond vierden. Wat een warme buurt toch.

Toch zijn er ook nog burens die snakken naar een goed gesprek, een vertrouwd gezicht, een vriendelijk gebaar. Vandaar nog eens mijn oproep om je burens te leren kennen, hen te vragen hoe het met ze gaat, te kijken of je wat voor hen kan doen. Dit kan ook in tijden van Covid en op een veilige manier.

In de komende periode probeer ik weer bij een aantal mensen op bezoek te gaan. Heeft u graag een bezoekje? Bel me dan even op 0485 23 05 31 of stuur me een mail. Ik merkte dat ik de afgelopen maand de ingesproken berichten op mijn telefoon niet ontving maar dat is intussen in orde gebracht. Ik kijk uit naar uw bericht.

Tot gauw,
Inge Melis, Buurtcoach Hertoghe
T: 0485 23 05 31
inge.melis@nottebohm.be

U heeft misschien de kaart reeds ontvangen die we dit jaar in de buurt verspreidden, of u zal ze nog ontvangen.

Hang ze zeker voor uw raam of op uw deur. Zo weten de burens dat u meewerkt aan zorgzaamheid in de buurt.

Obstakelvrij

OBSTAKELVRIJ

▶▶ VOLG DEZE TIPS EN MAAK MEE HET VERSCHIL !

Zet je **fiets** geschrinkt tegen de gevel

Vuilnis tegen de gevel, dozen papier op de vensterbank

Werfborden aan de rand van de stoep aan de kant van de parkeerplaats

Deelsteps, fietsen en brommers tegen de gevel, of in de daarvoor voorziene zone

De **geleidelijnen** vrijhouden, zo kunnen blinden en slechtzienden zich vlot verplaatsten

De **rateltickers** zijn een hulpmiddel om veilig te kunnen oversteken

Meer weten? www.demarkgrave.be/obstakelvrij of volg onze Facebookpagina!

Logo: samenwerkende voorzieningen voor blinden en slechtzienden **de Markgrave**

Logo: **A** District Antwerpen

Logo: **burger begroting**

V.U. Caroline Bastiaens - De Markgrave vzw - Markgravelei 22, 2018 Antwerpen
verboden op de openbare te werpen

Ik vraag nog graag even uw aandacht voor Obstakelvrij. Fietsen op de stoep bij Albert Heyn (er is een fietsenstalling achter het gebouw (ingang Biartstraat), fietsen en deelsteps vind je in de hele buurt soms in het midden van de stoep. Samen kunnen we ervoor zorgen dat iedereen zich veilig voelt in deze buurt.

Activiteiten Buurtkring Hertoghe

Omwille van de stijgende coronacijfers en de daarbij horende maatregelen voor woonzorgcentra hebben we ervoor gekozen om in januari of februari nog geen ontmoetingsmomenten te organiseren in de Nottebohmzaal of Café Biart.

Fijn dat we reeds een foto mochten ontvangen van de locatie waar onze **buurtvaas** opdook rond kerst. We hopen dat de vaas vele huiskamers mag opfleuren, en hopen er tevens op dat jullie ons hier foto's over bezorgen.

Ook het **boekenkastje** vindt u vanaf februari zeker terug aan de Biartstraat 2 (naast de hoofdingang van Nottebohm). Hij is al goed gevuld dank zij Frieda Govaerts.

Neem daar gerust een boek of doneer er de boeken die je zelf niet meer nodig hebt. Heeft u een mooi boek gelezen uit de kast? Je mag ons altijd laten weten, zo kunnen we er iets over teruggeven via deze krant.

4

Hertoghe etentje

*Samen lekker eten en drinken.
Ontmoeten.
Tijd voor elkaar.*

Buurtetentje Buurtkring Hertoghe

Woensdag 16 februari 2022 om 19.00 uur

Na een zeer geslaagde ontmoeting in Taverne De Grave in december 2021 is het ons wederom een genoegen u namens de Buurtkring Hertoghe uit te nodigen voor een volgend Buurtetentje.

Taverne De Grave

Van Schoonbekerstraat 186, 2018 Antwerpen

Inge en Peter stellen u het volgende voor:

Aperitiefje:

Glaasje cava of een fruitsap

Voorgerecht:

Een carpaccio van rundvlees met parmezaan schilfers en rucola.
of Een soepje van witloof.

Hoofdgerecht:

Skrei (jonge kabeljauw) op een bedje van groenten puree met een mosterdsausje.
of Coq au vin met kroketjes.

Dessert:

Chocolademousse

Witte en rode huiswijn en water inbegrepen tijdens het eten

Prijs 35 euro per persoon

5

PRAKTISCH:

U kunt zich aanmelden VOOR 12 FEBRUARI met duidelijke vermelding van uw voorkeuren voor voorgerecht en hoofdgerecht EN aantal personen. 1. (voorkeur): per mail aan brouwermarijkejp@hotmail.com

2. telefonisch via Whatsapp op GSM nummer 0473 62 46 63 met vermelding van uw naam en telefoonnummer

Er kunnen maximaal 40 personen deelnemen. Uw inschrijving is definitief als u bevestiging hiervan heeft gekregen. Denkt u eraan dat een overlegging van een Covid Safe Ticket verplicht is.

Namens Buurtkring Hertoghe

Kris en Marijke

De handwerkclub draait op volle toeren.
Er wordt ook op bestelling gewerkt.

Chrisja en Mieke aan hun 'bijna lege'
kraampje tijdens het winterfeest in
Nottebohm Wzc.

Ze verkochten er de knuffels die tijdens de
voorbijge handwerkbijeenkomsten werden
gemaakt

De opbrengst van de verkochte knuffels (€ 160,00) werd gedoneerd aan Frank, die het gebruikt om kledij en huisraad naar Verviers te brengen.

De handwerkclub blijft actief en de opbrengst van alle verkochte producten gaat naar een Verviers.

Naast knuffels worden er ook dekentjes gebreid.

Dit is uw buur

Kurt Stelljes

De Bloeiende Boomgaard

Kurt's zaak op de hoek van de Arthur Goemaerelei en de Markgravelei moet een vruchtbare voedingsbodem zijn voor bloemen en planten. Het is het oudste pand van de twee straten en het was ooit een hovenierszaak voor de huizen van plesanterie in de omgeving. Een blik in het pand, een stap binnen, en je komt snel tot de conclusie je je temidden van iets unieks bevindt. Hoe breng je zo iets tot stand?

Kurt en zijn "leuke team" van 3 polyvalente medewerkers verzorgen voor- en achtertuinen, horizontale en verticale, in een straal van 30 km rond Antwerpen,

*Kurt aan het werk
aan een verticale tuin*

bloemenarrangementen voor elke gelegenheid en plantenverkoop. Zijn medewerkers kunnen voor alles ingezet worden en zorgen door hun individuele vakkennis en inbreng voor variatie in het aanbod.

Woordspelingen zijn niet van de lucht. Kurt noemt zich een plantaardige vormgever. Een opleiding tot *plantaardig vormgever* bestaat. De naam van zijn zaak kwam tot stand tijdens de zoektocht naar iets unieks.

Bloemen zijn bloemen, planten zijn planten, maar door Kurt's stille aanwezigheid in zijn zaak krijgen alle bloemen en planten een extra dimensie, ze trekken aandacht, ze komen tot leven. Als u denkt dat ik een paar pintjes teveel op heb, ga het zelf eens uitproberen! Een praatje met de klant levert meestal genoeg stof op om van de individuele producten een mooie creatie te maken. En dat is wat het allemaal zo uniek maakt. Zijn filosofie om de misschien onuitgesproken verlangens van de klant te vertalen in een boeket dat meer zinnen prikkelt dan alleen kleur en geur.

Hij is opgegroeid onder hoge plafonds in de Mechelsesteenweg en twee generaties bloemsierkunstenaars zijn hem voorgegaan. Hij is dan ook zeer dankbaar voor de omgeving waarin hij kan werken en zet zich als vrijwilliger in voor het behoud van de architectuur en cultuur en uiteraard voor meer groen in de buurt. Hij vindt echter dat hij 'nog geen dag heeft gewerkt', hij doet alles met zoveel plezier. Zijn speciale antenne voor de schoonheid in de natuur, kunst, cultuur, theater, een goed gesprek en liefde voor zijn buurt, dragen allemaal bij tot zijn levensbeschouwing die hij graag deelt.

De inkopen worden vnl. gedaan in Aalsmeer, Brussel en Naaldwijk waar hij op zoek gaat naar speciaal en kwaliteit en naar eigen zeggen het beste in de collecties probeert weg te snoepen.

De resultaten van de Kerstactie van het Leikwartier waren vollop te zien in de omringende straten [foto's waren te zien in de December editie van Hertoghe Actueel]. Fijn om te zien dat er in midden januari nog enkele bomen met lichtjes staan. Het is al het 4de jaar dat deze actie bestaat. De gehele opbrengst gaat naar *De Grote Robijn*, verbonden aan *Emmaus Jeugdzorg*. Kurt en team komen de bomen plaatsen, bevestigen ze met kettingen aan de hekken en installeren de optie van lichtjes. Iets om in de gaten te houden voor het volgend jaar.

*Een creatie met mos
[14 februari is op komst]*

Tot slot:

Wat ligt er op je nachtkastje?

Bloem en Blad

Wat is je guilty pleasure

Chocolade

Wat staat er op je bucket list

De buitenkant van de Cathedraal decoreren

opgetekend door uw vliegende reporter, Nelly Bongers met hulp van Monique Geenrits

8

Recente Column van Gerard Kessels een oude vriend uit Nederlands Limburg

“Wachtzaal

We wandelen met ons clubje soms in de bossen tussen Nederland en België. Aan de bomen kun je niet zien in welk land je bent. Wel aan de kroegen als je na afloop iets gaat drinken. De melange van geuren van sterke koffie en nog sterkere bieren en de gesprekken in sappig Bvlaams, maken duidelijk dat je hier in een land bent dat tegelijkertijd dichtbij maar ook veraf is. *De Belgique* blijft het land van de staminees, Holland dat van de dominees. In de omgang met elkaar kunnen beide volkeren niet zonder gebruiksaanwijzing.

Zo stonden wij na onze wandeling in het grensgebied voor een gewetensvraag: direct terug naar het vergrendelde land van de droogkoekjes, of toch even de luxe van een Belgische kroeg? Ik wilde het eerste. Had me geërgerd aan al die uitgebroken Hollanders die in Antwerpen het geld lieten rollen. Nu moest ik ook consequent zijn. Maar de anderen snakten na al dat Hollandse calvinisme naar een scheut Belgisch hedonisme. En dus liet ik me ompraten, al moet ik toegeven dat mijn weerstand weinig voorstelde.

Zo gaat dat na bijna twee jaar corona. Je bent murw. De standpunten verliezen hun scherpe kantjes. Het zal allemaal wel. En ik wilde ook wel eens weten of mijn app in het buitenland werkte. Dat bleek zo te zijn. Na een vriendelijke maar accurate controle liet de uitbater ons binnen. Het etablissement heette ‘Wachtzaal’. Toepasselijke naam. Het zou geen straf zijn hier te moeten wachten tot het land van de chronische spraakverwarring weer wat tot rust was gekomen.”

Nelly Bongers

Geschiedenis van de buurt

Beste lezer,

In de vorige aflevering heeft Fred Vanderpoorten een boeiend verhaal gebracht over “Kerstmis in de kunst”. De kerstperiode loopt in feite tot 2 februari, Maria Lichtmis of kortweg Lichtmis. Het is de opdracht of presentatie in de tempel van het kind Jezus door zijn ouders. Rubens heeft dit prachtig geschilderd op het rechterpaneel van de Kruisafneming in de Kathedraal van Antwerpen. En als er een feest is hoort er natuurlijk een volksgebruik bij. Wie kent er nog de spreuk. ‘Er is geen vrouwke zo arm of ze maakt haar panneke warm’. Dus we eten dan pannenkoeken.

Voordien heb je nog 6 januari, Drie Koningen, het feest van Epifanie of Openbaring van de Blijde Boodschap aan de ganse wereld. Maria toont dan Jezus aan de Drie Koningen die de ster gevolgd hebben tot Bethlehem.

Een driekoningentaart met boon is een oud volksgebruik in onze streken. Wie de boon heeft mag de kroon opzetten. Er werd vroeger bij de gilden veel geschranst en gedronken die periode. De eed van trouw werd afgelegd aan de gildedeken en de maandag nadien was een verloren werkdag. Gelukkig had de slager nog wat gehakt over en de bakker wat deeg. Genoeg om worstenbroden te bakken. De appelbollen zijn maar later gekomen voor een zoet dessertje.

Christus + Mansionem + Benedicat

In verschillende landen, zoals o.a. Duitsland, Polen, Tsjechië, Slowakije enz..., vinden we boven de deuren der huizen de letters C M B gevolgd door een jaartal, dit met krijt geschreven.

Dit vindt zijn oorsprong in de 19de eeuw in Beieren, waar de Driekoningenvijding verricht werd door de paters Franciscanen. Zij wijden de ganse familie, personeel, woning, stallen en inboedels van boerderijen. Boven de deur schreven ze CMB en het jaartal van het jaar dat juist begonnen was.

De letters zouden dus ‘Christus Mansionem Benedicat’ betekenen, dit is het Latijn voor ‘Christus, zegen dit huis’, deze tekst bleef het ganse jaar staan.

Later namen de sterzingers (als koningen verklede jongeren met een ster) dit gebruik over - en schreven C+M+B en het jaartal - als ze iets hadden gekregen.

Vandaar dat er ook wel verwarring ontstond en dat C - M - B werd aanzien als de namen van de drie koningen: Casper, Melchior en Balthazar.

In Polen gebruiken ze tegenwoordig stickers waarop een kersttafereel staat met de letters C - M - B en het jaartal.

Dit jaar is de vermelding 20 C + M + B 22

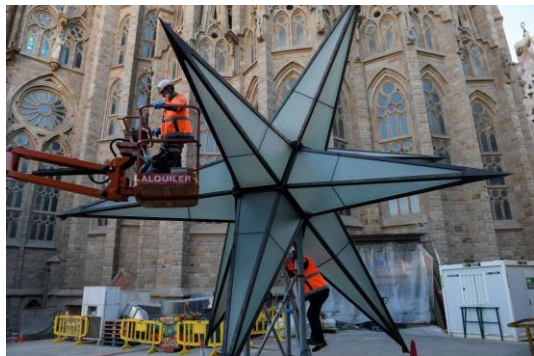
Guido Troubleyn coördinator Kerststallencomité Sint-Willibrordus Berchem

Kruisafneming van P.P. Rubens in de Kathedraal van Antwerpen. Rechts de opdracht in de tempel.

EVEN NAAR BARCELONA VOOR DE STER VAN BETHLEHEM

U hebt misschien op televisie of in de pers gelezen dat de Sagrada Familia in Barcelona een enorme 12 puntige verlichte ster heeft gekregen op de één na hoogste toren. Duizenden mensen kwamen af op de inwijding van de Heilige Mariatoren, die 138 meter hoog is. Zij is één van de negen torens die de kerk rijk is. De indrukwekkende ster is 7,5m breed en weegt zo'n 5,5 ton. Ze is gemaakt van staal en glas. Overdag wordt het zonlicht opgevangen en 's avonds wordt ze dan van binnenuit verlicht. Op 8 december vond de inwijding plaats. Het is de dag van de Onbevleete Ontvangenis. De toren heeft 800 vensters die ook 's avonds blauw oplichten. Blauw (en wit) is de kleur van de kleding van Maria.

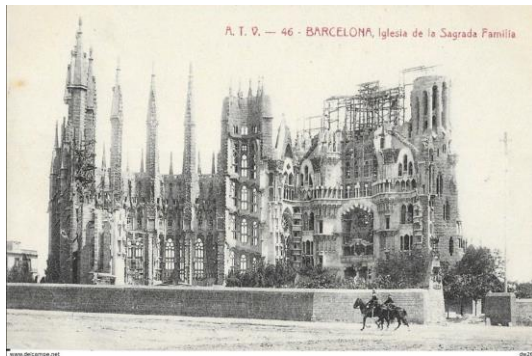

De nieuwe ster van 7,5m breed.

De gigantische ster op de Mariatoren

In 1883 begon Antoni Gaudi met de bouw van de Sagrada Familia (officiële naam is de *Basiliek en Boetetempel van de Heilige Familie*). Hij overleed echter in 1926. Enkele dagen voordien was hij onder een tram gelopen. Men dacht dat het een vagebond was. Gaudi leefde heel sober tussen zijn plannen en maquettes op de werf van de Sagrada. Zijn kerk was nog verre van af. Hij werd begraven in de crypte van de kerk. Tijdens de Spaanse Burgeroorlog (1936-1939) heeft de bouw stilgelegen. In 1936 zijn door een brand de maquettes en veel van zijn ontwerpen verloren gegaan. Na de dood van Gaudi hebben er verschillende architecten verder gewerkt aan het gebouw. Soms met een andere visie en maar met een kleine ploeg werklieden en beperkte financiële middelen. Pas in 1954 start men met de bouw van de fundamenteën voor de westgevel. (voor de volledige bouwgeschiedenis verwijs ik graag naar Wikipedia)

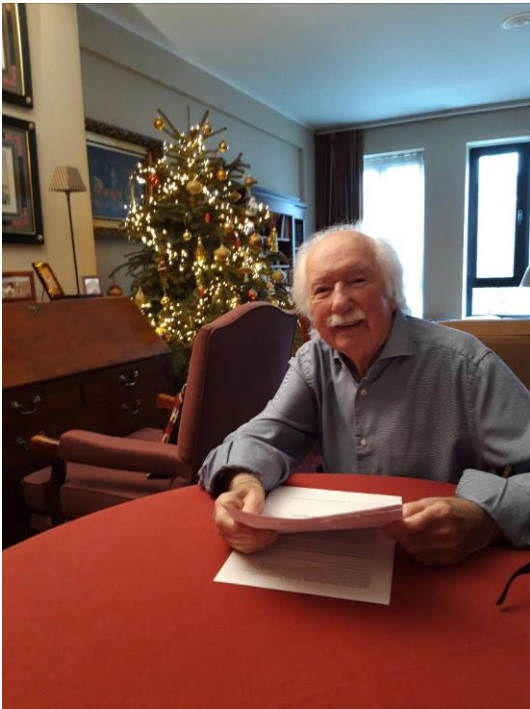
De Sagrada Familia in 1908

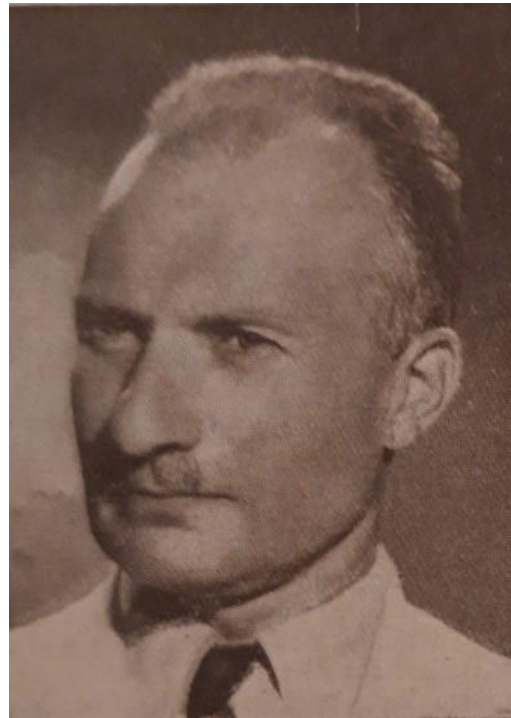
De bouwput voor de westgevel in 1954 (foto René Dufour)

EN TOEN KWAM ER EEN ANTWERPENAAR OM HET WAT TE LATEN VOORUITGAAN

Een vroegere collega vertelde me dat ze regelmatig een terraske doet met een sympathiek koppel uit de buurt van het Mechelseplein te Antwerpen. Misschien is het door het mooie zicht op de gerestaureerde neogotische Sint-Joriskerk op het Mechelseplein, waarvan de bouw begonnen is in 1853 en op 7 jaar tijd af was, dat het gesprek overliep naar Barcelona waar ze nog aan het bouwen zijn aan hun kerk.... En toen kreeg het gesprek een andere wending. De enige heer in het gezelschap bleek de zoon te zijn van René Dufour. Voor de collega een onbekende naam, maar een heel levensverhaal kwam naar boven van zoon Yvo over zijn vader. Met de opmerkelijke zin. Het is dankzij mijn vader dat ze nu zo ver staan met de Sagrada Familia. Reden genoeg voor mij om hem eens te contacteren en het verhaal van René Dufour te aanhoren. Het was de grote wens van zoon Yvo dat er eens iets werd gepubliceerd in Antwerpen over de verdienste van zijn vader in Barcelona.

Yvo Dufour, zoon van René Dufour

René Dufour in 1957

RENE DUFOUR - BIOGRAFIE

René Dufour is geboren te Antwerpen op 26 maart 1903. Moeder die vroeg weduwe was geworden, had een winkel met koloniale waren op het Hopland (officieel Hofleverancier). Vader had met zijn broer in de Kronenburgstraat een groothandelszaak van import en export van hout. Hij was plotseling overleden op een zakenreis in Griekenland. Moeder bleef achter met 4 meisjes en René. Toen kwam WO1 met zware beschietingen op 7, 8 en 9 oktober 1914 op Antwerpen en de huizen en loodsen in de Kronenburgstraat brandden volledig uit. Zij bleef nochtans met de kinderen in Antwerpen, terwijl duizenden de Stad ontvluchtten. Mevrouw Dufour en kinderen kregen hiervoor een officieel herinneringsdocument.

Uitgebrande huizen en pakhuizen in de Kronenburgstraat

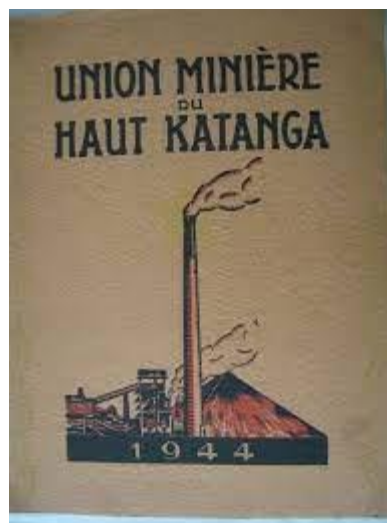

Herinneringsdocument aan de beschieting van Antwerpen op 7, 8 en 9 oktober 1914

René had gestudeerd bij de Antwerpse Jezuiten en had het diploma van boekhouder. Na WOI heeft hij gewerkt als vertegenwoordiger voor heel het Vlaamse land voor de Welvaart (Le Bien-Etre). Dit was een christelijke verbruikerscoöperatie. Lezers onder u hebben deze winkels zeker nog gekend. In 1920 bestonden er 34 winkels. In 1925 reeds 225 winkels. Het archief van deze organisatie wordt bewaard in het Kadoc te Leuven. René gaat echter begin jaren twintig uitwijken naar Congo. Nog steeds vrijgezel wordt hij boekhouder voor de Union Minière (Belgisch Mijnbedrijf) in Katanga. Na 3 jaar komt hij met vakantie naar België en verblijft hier 6 maanden. Op een activiteit van het Davidsfonds leert hij Yvonne D'Hondt kennen. Na het huwelijk zijn ze teruggekeerd naar Katanga. Hier wordt in 1929 een dochtertje geboren dat reeds in 1930 overlijdt aan een hersenvliesontsteking. Een jaar nadien was Yvonne in verwachting van zoon Yvo. Maar ze was zo angstig voor haar zwangerschap dat ze teruggekomen is naar België in 1931. Dit is een reis van 5 weken: 10 dagen met de trein van Elisabethville naar Matadi (haven van de Congoboten) en dan twee weken op de boot. Ze verblijft tijdelijk bij haar moeder in Borgerhout. Op 16 september 1931 wordt zoon Yvo geboren. Op 8-jarige leeftijd overlijdt echter zijn moeder. Pensionaat in het Schotenhof is dan de oplossing en later blijven inwonen bij grootmoeder. Vader René bleef in de Congo en kon tijdens WOII niet overkomen naar België. Na de oorlog keert vader René terug naar België, maar kan hier niet aarden. In 1947 vertrekt hij naar Barcelona waar hij professor Frans en Engels wordt. Zoon Yvo blijft in Antwerpen om zijn studies aan de Koninklijke Academie te voltooien. In 1955 pakt hij zijn Vespa met achterop 1 valies om na een tocht van 10 dagen bij zijn vader René te gaan inwonen in Barcelona.

Welvaartwinkel in Achel

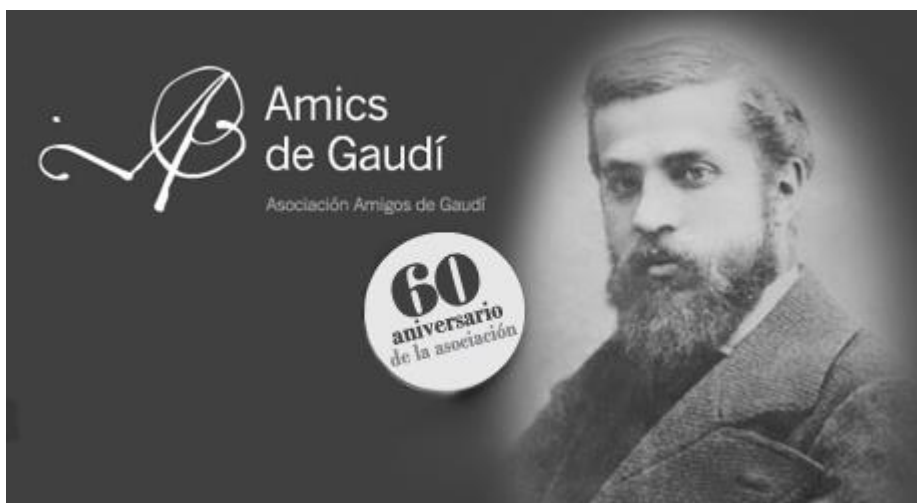

Union Minière in Katanga

RENE DUFOUR EN ZIJN INTRODUCTIE IN HET WERK VAN GAUDI

Na een tweetal jaren in Barcelona heeft hij er enkele vrienden leren kennen. Een van de belangrijkste was de bekende advocaat **Santiago de Semir**. Hij heeft René geïntroduceerd in de **junta van de Amigos de Gaudi**. Op 12 december 1956 ontving René een positief antwoord van de vereniging dat hij aangenomen is in de vereniging

omwille van zijn enthousiasme om de werken van Gaudi uit te dragen en te promoten. De brief is ondertekend door Eusi Güell Jover (graaf van Barcelona).

Junta van de Amigos de Gaudi

ZIJN INZET VOOR DE SAGRADA FAMILIA EN HET WERK VAN GAUDI

Die opname in de vereniging werd ongetwijfeld gestimuleerd door de rol die René reeds speelde bij de promotie van de kunstwerken van Gaudi. Hij was enorm gefascineerd door de Sagrada Familia en de werken van Gaudi en zette zich sinds 1952 in om de kerk onder de aandacht te brengen en te promoten. In het begin naast zijn job als professor. Een krantenpagina van maandag 30 juni 1952 dat uitgebracht werd naar aanleiding van de 100ste verjaardag van de geboorte van Gaudi gaat in diverse artikelen in op Gaudi en zijn tijdgenoten. In een artikel van Jaime Arias 'Turistas ante la Sagrada Familia' werd ook René Dufour geciteerd: 'Ik ben meer een promotor dan een gewone gids van de Sagrada Familia en de werken van Gaudi,' zei hij 'zonder enige vorm van ijdelheid'. In het artikel verwees René zelf naar zijn correspondentie met architecten, kunstenaars, kunstcritici van Japan, Noord -Amerika, Italië...Hij beschreef zelfs de details van de constructie van de kerk waaraan nog voor vele jaren werk is.

Eens opgenomen in de Junta van de Amigos de Gaudi, heeft René Dufour ook een opdracht gekregen. Hij zegt zijn job op als professor. De promotie van de werken van Gaudi wordt zijn eerste prioriteit. Een eenvoudig hokje met een oud vrouwtje dat ticketjes verkoopt, wordt vervangen door een modern toeristisch onthaalcentrum. Hier kan je tickets kopen, souvenirs, boeken enz. Hij zorgt voor vertalingen en architectuurteksten voor een ruimer publiek. Hij volgt de werkzaamheden van de bouwwerken ook minutieus op.

Wanneer René naar Barcelona kwam, werkten er amper een zevental werklieden aan de kerk. Hij zal het laten optrekken tot een vijftigtal omdat er terug de nodige fondsen voorhanden zijn. Nu zijn het er meer dan honderd, uitgerust met modern materiaal en technieken.

In September 1957 vraagt een journalist aan René Dufour, die dat jaar al meer dan 75 000 bezoekers heeft mogen verwelkomen, waar het succes van de laatste jaren vandaan

komt. Het antwoord van René Dufour is: “sinds 1950 is er promotie en aandacht voor de bezoekers”. Het verschil komt op het moment dat Junta investeerde in een ‘gids’ (1956-‘57) die verschillende talen sprak om promotie te maken en fondsen kon verwerven voor de verdere uitbouw van de kerk. René sprak Frans, Engels, Duits, Nederlands, Spaans en had een basiskennis van Portugees en Catalaans. (Onder het Franco regime was het Catalaans verboden in literatuur of kranten).

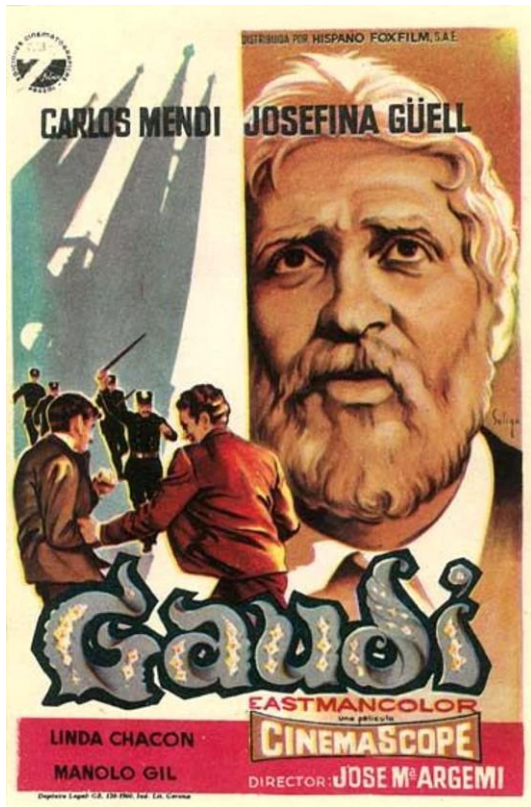

*René Dufour
de enthousiaste gids van de
Sagrada Família in 1957*

**“EEN MAN DIE GEEN SPANJAARD IS, MAAR ZICH HELEMAAL
TOEGEWIJD HEEFT AAN DE SPAANSE ARCHITECTUUR”**

Deze titel geeft een journalist in 1957 aan René Dufour. De journalist vraagt wanneer hij denkt dat de constructie zal voltooid zijn. René antwoordt diplomatisch: “dat hangt van de inkomsten af”. In april 1950 was de ticket verkoop 14 700 tickets, in 1957 al 75 000 en in 1966 reeds 140 000 bezoekers.

In 1960 wordt er een film gemaakt over Gaudi. De acteur Carlos Mendi poseert samen met René aan de kerk.

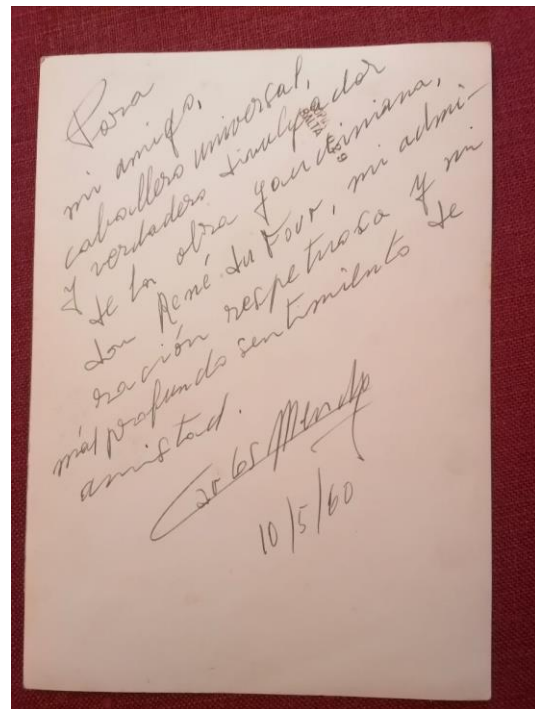

Affiche van de film Gaudi uit 1960

16

Carlos Mendi met René Dufour voor de Sagrada Familia

Achterzijde van de foto: voor zijn goede vriend René, 1960

*Foto's genomen door
René Dufour van de
Sagrada familia in 1963*

*Foto's genomen door
René Dufour van de
Sagrada Familia in 1966*

René Dufour is op 1 mei 1978 onwel geworden in de Sagrada Familia en kort nadien overleden. Zijn uitvaart heeft plaats gevonden in de crypte van de kerk in aanwezigheid van de Graaf van Barcelona. Hij is begraven op het noordelijk stedelijk kerkhof van Barcelona.

*Document begraafplaats
Barcelona.*

En wanneer zal de kerk voltooid zijn? Vóór de corona had men de datum van 2026 voor ogen. Men had toen 4 miljoen bezoekers per jaar. Ik zal nu ook maar een diplomatisch antwoord geven. Het hangt van de inkomsten af, maar 2030 moet mogelijk zijn. Hopelijk kunnen we in 2022 al terug op een veilige manier gaan kijken naar de nieuwe ster op de Mariatoren. Sinds 1997 ben ik praktisch elk jaar eens langs de Sagrada Familia gepasseerd om naar de vorderingen van het kunstwerk te kijken. Heb er ook de kans gehad om een congres bij te wonen van het Réseau Art Nouveau Network. U moet de lijsten van aangesloten steden eens consulteren op onderstaande link. Antwerpen staat er niet bij. Ik denk dat we met onze Antwerpse art nouveau architectuur zeker niet moeten onderdoen met andere steden.. Ik probeer al 15 jaar onze Antwerpse politici te overtuigen om lid te worden van het Art Nouveau Network. We hebben alleen een René Dufour nodig om ons art nouveau patrimonium te promoten.

[Réseau Art Nouveau Network – Discover Art Nouveau in Europe
https://www.artnouveau-net.eu](https://www.artnouveau-net.eu)

Mijn valies staat al klaar om de bouwwerken terug op te volgen aan de Sagrada Familia, maar niet met de Vespa zoals Yvo...

Sagrada Família 2019

*Sagrada Família met de
bouw van de hoogste
toren. 172,5m*

Wil u meer weten over Gaudi (1852-1926).

In het Musée Orsay loopt een [expositie](#) vanaf 20 april tot 17 juli 2022

Antoni Gaudí, Miroir mural (détail) (entre 1906 et 1910)

musée d'Orsay, Donation de Pedro et Kiki Uhart, 2002

©Musée d'Orsay, Dist. RMN-Grand Palais / Patrice Schmidt

Met dank aan:

- de Heer en Mevrouw Yvo en Sully Dufour-De Roek voor het ter beschikking stellen van foto's en het familiearchief
- Sabine Denissen voor de vertaling van de Spaanse kranten en de contacten met de familie Dufour,
- Felixarchief, fotoarchief
- foto's Sabine Denissen en Mieke Meeuws
- inhuldigingsfoto's 8 december 2021, website Sagrada Familia
- Wikipedia -Sagrada Familia

21

Aanvullingen of opmerkingen op deze rubriek zijn steeds welkom.
email: Alex.elaut@proximus.be of tel: 0478 311253

© Alex Elaut

Wist je dat?

Voor het geval ze er zijn, we voelen met hen mee.

Trouwe Hertoghe Actueel lezers zullen zich de bevolkingsstatistiek herinneren, 50/60 verschillende nationaliteiten wonen tussen ons in 2018. Daar kunnen Schotten bij zijn, daarom wil ik u deelgenoot maken van hun potentieel probleem rond 25 januari.

De knappe jongeman is Robert Burns, die helaas maar 37 jaar is geworden en stierf in 1796, op dezelfde dag dat zijn zoon werd geboren.

Hoe is hij **de grootste Schot aller tijden** geworden, wereldwijd te zien op munten, bankbiljetten en postzegels? Standbeelden zijn er in alle landen waar Schotten te vinden zijn.

Robert was een vrijdenker, rebel, levensgenieter, maar ook een romanticus. Hij nam geen blad voor de mond in zijn teksten. Zijn radicale politieke standpunten en kritiek op de kerk werden met keiharde satire en humor verwerkt. Als arme boerenzoon vond zijn werk resonantie in pre-communistisch Rusland en China.

Wat bijgedragen heeft tot zijn bekendheid is dat veel van zijn ruim zeshonderd gedichten, rond universele thema's als natuur en romatiek, maar waarin hij ook de tijdgeest wist te vangen, door bekende componisten op muziek zijn gezet: Haydn, Beethoven, Weber, Schumann, Shostakowitz, Britten, Mendelsohn. Als in Tokyo het zebrapadlicht op groen springt, hoor je de melodie van een van zijn liederen! Michael Jackson, Abraham Lincoln, John Steinbeck en Bob Dylan bijvoorbeeld maakten melding van Burns' invloed. Zijn lied 'Auld Land Syne' wordt over de hele wereld gezongen op Oudjaarsavond.

"Burns night" wordt ieder jaar gevierd op de vermoedde geboortedag van Robert en is voor de Schotten bijna belangrijker dan de nationale feestdag. De rituelen errond zijn door de eeuwen heen niet veel veranderd.

Sinds de eerste viering in 1801, in Burns zijn huisje, door een groep vrienden, wordt er 'haggis' geserveerd, een traditioneel Schots gerecht en uitbundig bejubeld in het Burns gedicht 'Address to a Haggis'. Een typisch armoederecept, eigenlijk een uit de kluiten gewassen worst, is uitgegroeid tot nationale trots.

Voor de oorspronkelijke 'haggis' moeten we even terug naar de tijd dat de Schotten op jacht gingen en de ingewanden van hun prooi ter plekke kookten in de maagzak en daarin bewaarden totdat ze ermee thuis kwamen. Er mocht immers niets verloren gaan van het beest. Havermout werd er later aan toegevoegd.

De 'haggis' wordt binnengedragen op een zilveren schaal voorafgegaan door de sonore tonen van een doedelzak. Een lid van het gezelschap spreekt de haggis toe met verzen uit het gedicht "Address to a Haggis", waarna de 'haggis' ceremonieel met een dolk wordt geopend. Aardappelpuree en geplette 'neeps' (een grote gele knol) zijn er altijd bij. Meer gedichten worden voorgedragen, speeches worden gehouden en de whiskey vloeit rijkelijk.

BREXIT heeft voor de Antwerpse en alle andere continentale Schotten echter roet in het eten van hun 'Burns night' gegooid. Het is illegaal geworden om vlees te importeren vanuit het V.K., zelfs voor eigen gebruik. Dus onze Schotten zijn nu aangewezen op blikken 'haggis'.

Is het lekker vraagt u zich af? Het antwoord is een volmondig ja. Er is niets dat smaakt zoals 'haggis'. Organvlees van schapen of lammeren met havermout, water en kruiden. Een typisch armoederecept, eigenlijk een uit de kluiten gewassen worst, is uitgegroeid tot nationale trots.

Nelly Bongers

Een verhaal van Hans Christian Andersen

De Sneeuwpop

“Het kraakt binnen in mij, zo heerlijk koud is het,” zei de sneeuwpop, “de wind kan iemand heus tot leven bijten. En wat staart die Staarrog me aan!” Hij bedoelde de zon, die was net aan het ondergaan. “Zij zal me niet laten knipogen, ik kan mijn brokken stilhouden.”

Twee grote driehoekige brokken dakpan had hij als ogen, zijn mond was een stuk oude hark, daarom had hij tanden.

Hij was geboren onder het hoerageroep van de jongens, begroet met de klank van de bellen en het zweepgeklap van de sleden.

De zon ging onder, de volle maan kwam op, rond en groot, helder en mooi in de blauwe lucht.

“Daar hebben wij haar weer van de andere kant,” zei de sneeuwpop. Hij dacht dat het de zon was die weer zichtbaar werd. “Ik heb haar het staren afgeleerd, nu kan zij daar hangen en licht geven, zodat ik mijzelf kan zien. Als ik maar wist wat ik doen moest om van mijn plaats te komen! Ik zou zo graag van mijn plaats willen. Als ik dat kon, dan kon ik daarbeneden op het ijs glijden net als ik het de jongens heb zien doen; maar ik kan niet leren lopen.”

“Weg, weg!” blafte de oude waakhond; hij was wat schor, dat was hij sinds hij kamerhond was geweest en onder de kachel had gelegen. “De zon zal je wel leren lopen! Ik heb gezien hoe het je voorganger is vergaan verleden jaar en zijn voorganger: weg zijn ze allemaal.”

“Ik begrijp je niet, kameraad,” zei de sneeuwpop; “moet dat ding daarboven mij leren lopen?” Hij bedoelde de maan: “Ja, daarnet, toen ik haar strak aankeek, toen liep zij weg en nu komt zij van de andere kant weer aansluipen.”

“Je weet van niets,” zei de waakhond, “maar je bent nog maar pas in elkaar geprutst! Wat je nu ziet heet de maan; die wegging was de zon. Zij komt morgen weer terug, zij zal je wel leren daarbeneden in de gracht te lopen. Wij krijgen spoedig verandering van weer, dat merk ik aan mijn linkerachterpoot, het steekt erin. Het weer slaat om.”

“Ik begrijp hem niet,” zei de sneeuwpop, “maar ik heb zo’n gevoel dat het iets onplezierigs is dat hij zegt. Zij die staarde en onderging, die hij de zon noemt, zij is mij evenmin goedgezind, dat voel ik.”

“Weg! Weg!” blafte de waakhond. Hij liep driemaal om zichzelf heen en kroop toen in zijn huisje om te slapen.

Er kwam werkelijk verandering van weer. Een nevel, dik en klam, bedekte in het vroege morgenuur de hele streek; in de loop van de dag ging het wat waaien, de wind was ijzig koud, de vorst was nijpend, maar wat een prachtig gezicht was dat toen de zon opkwam! Alle bomen en struiken waren dik bedekt met rijp: het was als een heel bos van witte koralen, het was net alsof alle takken waren bestrooid met schitterende witte bloemen. De eindeloos vele en tere vertakkingen die je 's zomers niet kan zien door de vele bladeren kwamen nu te voorschijn, tot het kleinste takje toe; het was kantwerk zo schitterend wit alsof een witte glans uit elke tak straalde, De berk bewoog in de wind, er zat leven in de boom alsof het zomer was; het was onvergelijkelijk schoon! En toen de zon doorbrak, nee maar, wat fonkelde alles, alsof het met diamantpoeder was bestrooid en over het sneeuwdek op de grond glinsterden de grote diamanten. Je zou ook kunnen denken dat er talloze kleine lichtjes brandden, witter nog dan de witte sneeuw.

“Het is onvergelijkelijk mooi,” zei een jong meisje dat met een jonge man de tuin was ingelopen en juist bij de sneeuwpop was blijven staan kijken naar de schitterende bomen. “Zo iets moois ziet je 's zomers niet,” zei hij en haar ogen straalden.

“En zo'n kerel als die daar heb je dan helemaal niet,” zei de jonge man en hij wees naar de sneeuwpop. “Hij is een prachtstuk.”

Het jonge meisje lachte, knikte de sneeuwpop toe en danste toen met haar vriend weg over de sneeuw, die onder hen kraakte alsof zij op stijf sel liepen.

“Wie waren die twee?” vroeg de sneeuwpop aan de waakhond. “Jij bent langer hier in huis dan ik, ken je hen?”

“Wel zeker!” zei de waakhond. “Zij heeft mij geaaid en hij heeft mij een botje met vlees gegeven: hen bijt ik niet.”

“Maar wat stellen zij hier voor?” vroeg de sneeuwpop.

“Verrrr-loofden!” zei de waakhond. “Zij gaan in een hondehok wonen en botjes kluiven. Weg! Weg!”

“Hebben die twee net zoveel te betekenen als jij en ik?” vroeg de sneeuwpop.

“Zij behoren tot de familie van mijn baas,” zei de waakhond. “Je weet toch nog maar heel weinig als je van gisteren bent dat kan ik aan jou merken! Ik heb kennis en jaren, ik ken allen hier op het kasteel! Ik heb een tijd gekend dat ik hier niet in de kou stond en aan de ketting lag; weg! weg!”

“De kou is heerlijk,” zei de sneeuwpop. “Vertel, vertel! Maar je moet niet zo rinkelen net je ketting want dan knapt het in mij.”

“Weg, weg!” blafte de waakhond. “Een welp ben ik geweest, klein en lief, zeiden zij, toen lag ik op een fluwelen stoel daarbinnen in het kasteel, ik lag op de schoot van de baas; hij kuste mij op mijn snuit en veegde mij poten schoon met een geborduurde zakdoek. Ik heette “de allermooiste”, “snoezepoot”, maar toen werd ik hun te groot, toen gaven zij mij aan de huishoudster, ik kwam in de kelderverdieping! Je kunt van waar jij staat naar binnen kijken, je kunt naar beneden in de kamer kijken waar ik de baas ben geweest, want dat was ik bij de huishoudster. Het was wel een minder soort plaats dan boven, maar hier was het prettiger. Ik werd niet zo beetgepakt en rondgesleept door de kinderen als boven. Ik had net zo goed te eten als vroeger en heel wat meer! Ik had mijn eigen kussen en dan was er een kachel, dat is in deze tijd het heerlijkste op de wereld! Ik kroop er helemaal onder, zodat ik weg was. O, die kachel, daar droom ik nu nog van! Weg, weg!”

“Ziet een kachel er zo mooi uit?” vroeg de sneeuwpop. “Lijkt die op mij?”

“Zij is precies het tegenovergestelde van jou, pikzwart is ze en ze heeft een lange hals met een koperen opzetstuk. Zij eet brandhout, dat het vuur uit haar mond slaat. Je moet er dicht bij blijven, er vlak bij, eronder, dat is prettig! Je moet haar van waar jij staat door het venster kunnen zien!”

En de sneeuwpop keek en zag werkelijk een zwart gepolijst ding met een koperen opzetstuk; het vuur straalde er beneden uit. Het werd de sneeuwpop wonderlijk te moede, hij had een gevoel waarvan hij zich geen rekenschap kon geven! Er kwam iets over hem dat hij niet kende, maar alle mensen kennen het wanneer zij geen sneeuwpoppen zijn.

“En waarom verliet je haar?” zei de sneeuwpop. Hij voelde dat het een vrouwelijk wezen moest zijn. “Hoe kon je zo’n plek verlaten?”

“Dat moest ik wel,” zei de waakhond, “zij smeten mij eruit en legden mij hier aan de ketting. Ik had de jongste jonker in zijn been gebeten omdat hij het been, waarop ik kloof, wegschopte; en been om been, dacht ik zo! Maar zij namen het mij kwalijk en van die tijd af heb ik aan de ketting gelegen en ben ik mijn heldere stem kwijt, hoor eens hoe schot ik ben geworden: weg! weg! Dat was het einde.”

De sneeuwpop luisterde niet meer; hij keek voortdurend naar binnen in de kelderverdieping van de huishoudster, in haar kamer, waar de kachel op haar vier ijzeren poten stond en even groot leek als de sneeuwpop zelf.

“Het kraakt zo wonderlijk binnen in mij,” zei hij. “Zal ik dan nooit daarbinnen komen? Dat is toch een onschuldige wens en onze onschuldige wensen mogen toch zeker wel vervuld worden. Het is mijn liefste wens, mijn enige en het zou bijna onrechtvaardig zijn wanneer die niet vervuld werd. Ik moet naar binnen, ik moet mij tegen haar aan vlijen, al zou ik er ook het venster voor moeten stukmaken.”

“Je komt daar nooit binnen,” zei de waakhond, “en wanneer je bij de kachel komt dan ben je weg! Weg!”

“Ik ben zo goed als weg,” zei de sneeuwpop, “ik breek doormidden, geloof ik!”

De hele dag stond de sneeuwpop daar door het venster naar binnen te kijken; toen de schemering inviel werd de kamer nog gezelliger. Uit de kachel straalde het zo zacht. Zo vriendelijk schijnt de maan niet en evenmin de zon, nee, zo straalt alleen maar de kachel wanneer er wat in zit. Als de deur openging, sloeg de vlam naar buiten, dat was zo haar gewoonte; het witte gezicht van de sneeuwpop bloosde ervan, een rode gloed overtoog zijn borst.

“Ik houd het niet ui,” zei hij. “Wat staat haar dat goed als zij haar tong uitsteekt!” De nacht was heel lang, maar niet voor de sneeuwpop, hij stond daar in zijn eigen schone gedachten en die vroren dat zij kraakten.

Vroeg in de morgen waren de keldervensters dichtgevroren, zij droegen de prachtigste ijsbloemen die een sneeuwpop maar verlangen kon, maar zij onttrokken de kachel aan zijn blikken. De ruiten wilden niet ontdooien, hij kon haar niet zien. Het kraakte, het was echt prettig weer voor een sneeuwpop, maar hij had geen pret; hij had zich heel gelukkig kunnen en moeten voelen, maar hij was niet gelukkig, hij had kachelverlangen.

“Dat is een lelijke ziekte voor een sneeuwpop,” zei de waakhond. “Ik heb ook aan die ziekte geleden, maar ik heb haar doorstaan, weg! weg! Nu krijgen we verandering van

het weer!”

En het weer sloeg om en de dooi viel in.

De dooi nam toe, de sneeuwpop nam af. Hij zei niets, hij klaagde niet, en dat is een teken dat het echt is.

Op een morgen viel hij om. Er stak waar hij had gestaan iets als een bezemsteel in de lucht, daaromheen hadden de jongens hem opgebouwd.

“Nu kan ik dat verlangen van hem begrijpen,” zei de waakhond, “de sneeuwpop heeft een stuk brandhout in zijn lijf gehad, dat hem heeft in hem gespookt, nu is het doorstaan: weg, weg!”

En spoedig was ook de winter doorstaan.

“Weg, weg!” blafte de waakhond. Maar de meisjes op het kasteel zongen:

“Lief bloempje, teer en rein, ontspruit,
Hang, wilg, je wollen wanten uit,
Zing, koekoek, leeuwerik, naar uw aard.
Wij hebben lente, reeds vóór maart.
Ook ik zing mee: koekoek, kwiewiet!
Kom lieve zon, o wacht toch niet!”

En nu denkt niemand meer aan de sneeuwpop.

Nelly Bongers

Heeft u nog vragen, bedenkingen, ideeën voor deze buurtkrant of voor de buurt? Heeft u zin om mee aan te sluiten bij het kernteam Hertoghe? Aarzel niet om ons te contacteren buurtkringhertoghe@gmail.com of T: 0485 23 05 31

Buurtkring Hertoghe is een initiatief van Nottebohm WZC en kon tot stand komen met de ondersteuning van Burgerbegroting District Antwerpen, Koning Boudewijnstichting, steunfonds GZA

